

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

นับแต่ต้นปี 2541 เป็นต้นมา ประเทศไทยประสบกับสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจ ทำให้ก่อให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPLs) เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว สาเหตุของปัญหาดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยภายนอกอันได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยน เมื่อเดือนกรกฎาคม 2540 การแข่งขันในภาคธุรกิจต่างๆ ที่ทวีความรุนแรงขึ้นเช่นในด้านอสังหาริมทรัพย์ ปัจจัยภายในนั้นเกิดจากการที่ผู้ประกอบการจำนวนมากขยายกิจการโดยการกู้ยืมเงินมาลงทุนในธุรกิจที่ไม่ถนัดและไม่มีความชำนาญ หรือนำเงินมาใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น กู้เงินระยะสั้นมาใช้ระยะยาว ประกอบกับการขาดกระบวนการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้เป็นสาเหตุให้ลูกหนี้เกิดปัญหาด้านสภาพคล่อง ซึ่งส่งผลให้เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs) ในเวลาต่อมา นอกจากนี้จะเป็นอันตรายต่อระบบเศรษฐกิจแล้ว สถาบันการเงินเองก็จะอ่อนแอลงไปอีก ซึ่งการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นแนวทางหนึ่งที่ทางการนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยที่การปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นเรื่องใหม่ในประเทศไทย ดังนั้นในเดือนมิถุนายน 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงได้ออกหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน เพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงิน มีมาตรฐานในการกำหนดนโยบาย วิธีการและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และนำมาใช้กับลูกหนี้ที่มีปัญหาได้อย่างทั่วถึง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ประกาศหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 หลักเกณฑ์ดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้มีการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการเงินให้เกิดผลโดยเร็ว และได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ในส่วนของสถาบันการเงิน จะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ต้องกำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน โดยผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรการดังกล่าว

2. นโยบายและมาตรการที่กำหนดจะต้องครอบคลุมแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้งกระบวนการ

3. ต้องกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การอนุมัติ การรายงาน และการติดตามดูแลที่ชัดเจนและแผนการปฏิบัติงาน (Action Plan) ในขั้นตอนต่าง ๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (Trouble Debt Restructuring: TDR) เป็นกระบวนการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้สมัครใจแก้ไขปัญหาภาระหนี้ร่วมกัน โดยไม่จำกัดวงเงินหนี้ที่จะตกลงกันระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ให้สถาบันการเงินมีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุดหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจการต่อไป สถาบันการเงินที่ได้เงินจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามกฎหมาย ทั้งของลูกหนี้และสถาบันการเงิน และทั้งลูกหนี้กับเจ้าหนี้ยังจะได้รับสิทธิประโยชน์หลายประการตามที่ทางการกำหนดไว้อีกด้วย เช่น มาตรการการยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ให้แก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ สถาบันการเงินและเจ้าหนี้อื่น สำหรับเงินได้ที่รับจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามกฎหมาย สำหรับวิธีการที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อาจมีหลายวิธีขึ้นอยู่กับความจำเป็นและสภาพของลูกหนี้รวมทั้งนโยบายของธนาคารพาณิชย์เอง ซึ่งอาจจะให้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีการให้แก่ลูกหนี้แต่ละราย ดังวิธีการต่อไปนี้ เช่น การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ การให้ระยะเวลาปลอดหนี้ (Grace Period) เงินต้น/ดอกเบี้ย การเปลี่ยนแปลงตารางการชำระคืนใหม่ให้เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงประเภทสินเชื่อ เช่น เปลี่ยนหนี้ระยะสั้นเป็นระยะยาว การลดอัตราดอกเบี้ยโดยไม่มีนัยสำคัญ การเปลี่ยนแปลงลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน และการปล่อยสินเชื่อเพิ่ม

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้สถาบันการเงินใช้วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จนถึงปัจจุบันยังไม่ปรากฏความคืบหน้าชัดเจนแต่อย่างใด โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือ ณ สิ้นเดือนกันยายน 2546 มีสินเชื่อที่อยู่ในขบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จำนวนทั้งสิ้น 29,593 ราย คิดเป็นเงิน 100,159 ล้านบาท ลดลงจากเดือนก่อน (สิงหาคม 2546) 640 ราย คิดเป็นเงิน 7,691 ล้านบาท ประกอบด้วยลูกหนี้ที่อยู่ในระหว่างปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 6,005 ราย 3,512 ล้านบาท และปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วเสร็จ จำนวน 98,946 ราย 151,515 ล้านบาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ , 2547) โดยวิธีการต่างๆ เฉพาะหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ซึ่งยอดหนี้ ของจังหวัดเชียงใหม่ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2548 จำนวน 2,429.51 ล้านบาท และ ณ สิ้นเดือน กรกฎาคม 2549 จำนวน 2,375.61 ล้านบาท ลดลงเพียง 53.9 ล้านบาท เท่านั้น(ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) .ฝ่ายสาขาภูมิภาค.2549)

ดังนั้น จึงทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขั้นตอนในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธุรกิจที่ประสบปัญหาการค้างชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ ซึ่งที่ผ่านมาจะมีหนี้คงค้างเพิ่มทุกปี ทำให้ธนาคารขาดทุน และธนาคารต้องกันเงินสำรอง เงินหมุนเวียนในเศรษฐกิจทั่วไปน้อยลง ทำให้เกิดผลกระทบต่อด้านปัญหาสภาพคล่อง และลูกหนี้ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินรวมถึงข้อกำหนดจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยสถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งวิธีและการปฏิบัติในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แต่ละขั้นตอน ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด นับว่าเป็นงานที่ต้องอาศัยความพยายาม ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจทำการศึกษาวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงปัญหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ให้เป็นประโยชน์แก่ธนาคาร ผู้ที่เกี่ยวข้อง และเศรษฐกิจโดยรวม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงวิธีการและปัญหาในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่
2. ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และเป็นไปตามนโยบายของธนาคาร เพื่อให้การแก้ไขหนี้ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

นิยามศัพท์

วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หมายถึงวิธีการด้านกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 9 วิธีของธนาคารแห่งประเทศไทย 1. ลดอัตราดอกเบี้ย 2. ขยายเวลาในการชำระหนี้ (จากหนี้เดิมที่เป็นระยะยาวอยู่แล้ว) 3. ปรับหนี้ระยะสั้นเป็นระยะยาว 4. ลดต้นทุนเงินและ/หรือดอกเบี้ยค้างรับ 5. รับโอนสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันการชำระหนี้ 6. รับโอนสินทรัพย์ที่มีใช้สินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันเพื่อการชำระหนี้ 7.รับโอนสินทรัพย์โดยมีสัญญาใช้สิทธิลูกหนี้ขอโอนกลับคืน 8. ให้ระยะเวลาการปลอดเงินต้น และ/หรือดอกเบี้ย 9.แปลงหนี้เป็นทุน โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ในขณะเดียวกันเจ้าหนี้สถาบันการเงินมี โอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง ธนาคารกรุง ศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สังกัดเขตภูมิภาค 8 ครอบคลุม 13 สาขา ได้แก่ สาขาเชียงใหม่ สาขา ช้างเผือก สาขาคณนช้างคลาน สาขาคณนโชตนา สาขาแม่ริม สาขาย่อยคณนห้วยแก้ว สาขา ย่อยหางดง สาขาย่อยเซ็นทรัล แอร์พอร์ต พลาซ่า สาขาสันกำแพง สาขาหนองประทีป สาขาฝาง สาขาคณนมหิดล สาขาสี่แยกสนามบิน

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้วิธีอื่น ได้แก่ การลดจำนวนดอกเบี้ยที่ค้างชำระ การปล่อย สิ้นเชื่อเพิ่ม ชำระดอกเบี้ยใหม่ที่เกิดขึ้นทุกเดือน ส่วนดอกเบี้ยเดิมให้ตั้งพักไว้ ชำระดอกเบี้ยใหม่ บางส่วน สำหรับดอกเบี้ยใหม่ที่ไม่ได้ชำระและดอกเบี้ยเดิมให้ตั้งพักไว้ การตีราคาสินทรัพย์ทั้งที่ เป็นหลักประกันหรือมิใช่หลักประกันเพื่อ การชำระหนี้โดยอาจมีหรือไม่มีสัญญา ให้สิทธิลูกหนี้ขอ ชื้อกลับคืน การรับตราสารทางการเงินเพื่อการชำระหนี้ การเปลี่ยนแปลงลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved